Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 1 februari 2017 *

”Begäran om förhandsavgörande — Social trygghet — Förordning (EEG) nr 1408/71 — Den del av invalidpensionen (disability living allowance) som avser ’vård’ — Person som är försäkrad mot riskerna kopplade till ålderdom och som definitivt har slutat förvärvarvsarbeta — Begreppen ’förmån vid sjukdom’ och ’förmån vid invaliditet’ — Möjligheten att medföra förmånerna utomlands”

I mål C-430/15,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Supreme Court of the United Kingdom (Förenade kungarikets högsta domstol) genom beslut av den 29 juli 2015, som inkom till domstolen den 5 augusti 2015, i målet

Secretary of State for Works and Pensions

mot

Linda Tolley,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (referent), C.G. Fernlund och S. Rodin,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitiesekreterare: handläggaren V. Tourrès,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 8 juni 2016,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Linda Tolley (avliden, företrädd av sin boutredningsman), genom R. Drabble, QC, och T. Buley, barrister, på uppdrag av S. Clarke, solicitor,

— Förenade kungarikets regering, genom M. Holt och C. Crane, båda i egenskap av ombud, biträdda av B. Kennelly, QC, och D. Blundell, barrister,

— Norges regering, genom P. Wennerås, M. Schei och C. Rydning, samtliga i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom D. Martin och J. Tomkin, båda i egenskap av ombud,

* * Rättegångsspråk: engelska.

och efter att den 5 oktober 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EGT L 28, 1997, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 307/1999 av den 8 februari 1999 (EGT L 38, 1999, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1408/71).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Secretary of State for Work and Pensions (ministern för arbete och pensioner, Förenade kungariket) (nedan kallad Secretary of State) och Linda Tolley, som avled den 10 maj 2011 och som företräds av sin make i egenskap av boutredningsman, angående indragandet av hennes rätt till den del av invalidpensionen (*disability living allowance*, nedan kallad DLA) som avser ”vård”, på grund av att hon inte längre uppfyllde kraven på bosättning och vistelse i Storbritannien.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Förordning nr 1408/71 har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 2004, s. 1, och rättelse i EUT L 200, 2004, s. 1), som blev tillämplig den 1 maj 2010. Med beaktande av tidpunkten för de faktiska omständigheterna i det nationella målet är förordning nr 1408/71 emellertid tillämplig.

4 I artikel 1 i förordning nr 1408/71 föreskrivs följande:

”I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *Anställda* respektive *egenföretagare*:
   i) den som är försäkrad, obligatoriskt eller genom en frivillig fortsättningsförsäkring, mot en eller flera av de risker som täcks av grenarna i ett system för social trygghet för anställda eller egenföretagare eller genom ett särskilt system för offentligt anställda.
   ii) den som är obligatoriskt försäkrad mot en eller flera av de risker som täcks av de grenar av social trygghet som behandlas i denna förordning, enligt ett system för social trygghet för samtliga invånare eller för hela den förvärvsarbetande befolkningen, förutsatt att personen:

   — kan identifieras som anställd eller egenföretagare genom det sätt på vilket systemet administreras eller finansieras, eller

   — om dessa kriterier inte uppfylls, är försäkrad mot någon annan risk som anges i bilaga I enligt ett system för anställda eller egenföretagare, eller enligt ett system som avses i punkt iii, antingen obligatoriskt eller genom frivillig fortsättningsförsäkring, eller, där inget sådant system finns i den berörda medlemsstaten, följer den definition som anges i bilaga I.

…

…

o) Behörig institution:
i) den institution hos vilken en person är försäkrad vid den tidpunkt då en ansökan om förmån görs,

…

…

q) Behörig stat: den medlemsstat, inom vars territorium den behöriga institutionen finns.

…”

5 I artikel 2.1 i förordning nr 1408/71 föreskrivs följande:

”Denna förordning skall gälla anställda, egenföretagare och studerande som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i en medlemsstat eller är statslösa eller flyktingar bosatta inom en medlemsstats territorium samt deras familjemedlemmar och efterlevande.”

6 Artikel 4 i nämnda förordning har följande lydelse:

”1. Denna förordning gäller all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:

a) förmåner vid sjukdom och moderskap.

b) förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

c) förmåner vid ålderdom,

…

2. Denna förordning gäller alla allmänna och särskilda system för social trygghet, oavsett om de bygger på avgiftsplikt eller inte, och system där en arbetsgivare eller en redare har ansvar för förmåner som nämns i punkt 1.

…”

7 Artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 har följande lydelse:

”Om något annat inte föreskrivs i denna förordning får kontantförmåner vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande, pensioner vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar samt förmåner vid dödsfall vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns.”

8 I artikel 13 i förordning nr 1408/71 föreskrivs följande:

”1. Om något annat inte följer av artiklarna 14c och 14f skall personer för vilka denna förordning gäller omfattas av lagstiftningen i endast en medlemsstat. Denna lagstiftning skall bestämmas enligt bestämmelserna i denna avdelning.

2. Om något annat inte följer av artikel 14–17 gäller följande:

a) Den som är anställd för arbete inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna medlemsstats lagstiftning, även om han är bosatt inom en annan medlemsstats territorium eller om det företag eller den person som han är anställd hos har sitt säte eller är bosatt inom en annan medlemsstats territorium.

…

f) Den för vilken lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla utan att lagstiftningen i en annan medlemsstat blir tillämplig på honom enligt någon av reglerna i föregående punkter eller enligt något undantag eller någon särskild bestämmelse i artikel 14–17 skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt uteslutande enligt bestämmelserna i den lagstiftningen.”

9 Avdelning III i förordning nr 1408/71, med rubriken ”Särskilda bestämmelser för olika slag av förmåner”, är uppdelad i åtta kapitel. Det första kapitlet avser sjukdom och moderskap. I avsnitt 2 i detta kapitel, som har rubriken ”Anställda eller egenföretagare och deras familjemedlemmar”, återfinns artikel 19 i förordningen. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:

”En anställd eller en egenföretagare som är bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens och som uppfyller villkoren i den behöriga statens lagstiftning för rätt till förmåner skall, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, få följande förmåner i den stat där han är bosatt:

…

b) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt den lagstiftning som denna tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på bosättningsorten kan sådana förmåner dock utges av den sistnämnda institutionen för den förstnämnda institutionens räkning enligt lagstiftningen i den behöriga staten.”

10 Artikel 22 i nämnda förordning, som ingår i samma avsnitt, har följande lydelse:

”1. En anställd eller egenföretagare som uppfyller villkoren i den behöriga statens lagstiftning för att få förmåner, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, och

…

b) som, efter att ha fått rätt till förmåner på den behöriga institutionens bekostnad, får tillstånd av denna institution att återvända till den medlemsstats territorium där han är bosatt eller att flytta till en annan medlemsstats territorium …

…

har rätt till följande förmåner:

…

ii) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna institution tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på vistelse- eller bosättningsorten, kan dock sådana förmåner utges av den sistnämnda institutionen för den förstnämndas räkning enligt bestämmelserna i den behöriga statens lagstiftning.

2. Tillstånd enligt punkt 1 b får vägras bara om det är klarlagt att en flyttning skulle vara skadlig för personens hälsotillstånd eller försvåra läkarvården.

…”

11 Artikel 89 i förordning nr 1408/71 har följande lydelse:

”Särskilda regler för tillämpningen av vissa medlemsstaters lagstiftning finns i bilaga VI.”

12 Bilaga I till förordning nr 1408/71, med rubriken ”Personer som omfattas av förordningen”, innehåller en rubrik O, avseende Förenade kungariket, med följande lydelse:

”Personer som är ’anställda’ (employed earner) eller ’egenföretagare’ (self-employed earner) enligt Storbritanniens eller Nordirlands lagstiftning skall räknas som anställda respektive egenföretagare enligt artikel 1 a ii. I fall där avgifter enligt Gibraltars lagstiftning betalas ’för anställd’ eller ’för egenföretagare’ skall personen i fråga räknas som anställd respektive egenföretagare enligt artikel 1 a ii.”

13 I punkt 19 i rubrik O avseende Förenade kungariket i bilaga VI till förordning nr 1408/71, som har rubriken ”Särskilda regler för tillämpningen av vissa medlemsstaters lagstiftning”, föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av de konventioner som slutits med individuella medlemsstater skall Förenade konungarikets lagstiftning, vid tillämpning av förordningens artikel 13.2 f och tillämpningsförordningens artikel 10b, upphöra att gälla för varje person som tidigare har varit omfattad av Förenade kungarikets lagstiftning som anställd eller egenföretagare, den sista av följande tre dagar:

…

c) Den sista dagen i varje period då personen i fråga uppbär brittiska förmåner vid sjukdom eller moderskap (inklusive vårdförmåner för vilka Förenade kungariket är behörig stat) eller arbetslöshetsförmåner, om perioden
   i) började före den dag då personen i fråga bosatte sig i en annan medlemsstat, eller, om perioden började senare,
   ii) följde omedelbart efter den period då personen i fråga var anställd eller verksam som egenföretagare i en annan medlemsstat och då var omfattad av Förenade kungarikets lagstiftning.”

14 I punkt 20 i samma rubrik föreskrivs följande:

”Den omständigheten att en person har blivit omfattad av en annan medlemsstats lagstiftning i enlighet med förordningens artikel 13.2 f, tillämpningsförordningens artikel 10b och punkt 19 ovan, skall inte hindra att

a) Förenade kungariket som behörig stat på denna person tillämpar de bestämmelser som avser anställda eller egenföretagare i förordningens avdelning III kapitel 1, kapitel 2 avsnitt 1 eller artikel 40.2, om han kvarstår som anställd eller egenföretagare i förhållande till dessa bestämmelser och i denna egenskap senast var försäkrad enligt Förenade kungarikets lagstiftning,

b) denna person behandlas som anställd eller egenföretagare vid tillämpningen av förordningens avdelning III kapitel 7 och 8 eller tillämpningsförordningens artikel 10 eller 10a, förutsatt att den brittiska förmånen enligt avdelning III kapitel 1 kan betalas till honom i enlighet med a.”

Förenade kungarikets rätt

15 Det framgår av beslutet att begära förhandsavgörande att DLA är en icke avgiftsfinansierad förmån vars syfte är att täcka de extra kostnader som uppstår vid särskilda vårdbehov eller när en person anses vara oförmögen eller praktiskt taget oförmögen att gå. DLA, som består av en del som avser ”vård” och en del som avser ”rörlighet”, är inte underkastad en behovsprövning och ska inte ersätta inkomsten, i den mån som mottagaren kan förvärvsarbeta.

16 Enligt section 71.6 i Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner) (nedan kallad 1992 års lag), är ”en person … inte berättigad till [DLA] såvida inte vederbörande uppfyller kraven på bosättning och vistelse i Storbritannien”.

17 Dessa krav på bosättning och vistelse i Storbritannien preciseras bland annat i section 2.1 a i Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991 (1991 års förordning om social trygghet i form av handikappersättning).

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

18 Den brittiska medborgaren Linda Tolley, född den 17 april 1952, betalade in nationella försäkringsavgifter under åren 1967–1984. Därefter fick hon tillgodoräkna sig avgiftsinbetalningar fram till år 1993. Om hon hade uppfyllt avgiftsvillkoren när hon uppnådde lagstadgad pensionsålder skulle hon ha haft rätt till allmän ålderspension.

19 Från och med den 26 juli 1993 beviljades hon den del av DLA som avser ”vård” på obestämd tid, eftersom hon var oförmögen att laga mat till sig själv.

20 Den 5 november 2002 flyttade Linda Tolley och hennes man för gott för att bosätta sig i Spanien. Linda Tolley har varken haft anställning eller varit egenföretagare i denna medlemsstat.

21 Under år 2007 beslutade Secretary of State att Linda Tolley sedan den 6 november 2002 inte längre hade rätt till den del av DLA som avsåg ”vård”. Det är klarlagt att Linda Tolley enligt Förenade kungarikets lagstiftning vid denna tidpunkt förlorade rätten till detta bidrag.

22 Linda Tolley överklagade detta beslut till First-tier Tribunal (domstol i första instans, Förenade kungariket). Nämnda domstol biföll överklagandet, eftersom den bedömde att Linda Tolley hade rätt att fortsätta uppbära den del av DLA som avsåg ”vård” efter flytten till Spanien enligt artikel 10 i förordning nr 1408/71.

23 Secretary of State överklagade First-tier Tribunals (domstol i första instans) dom till Upper Tribunal (domstol i andra distans, Förenade kungariket). Sistnämnda domstol fastställde att Linda Tolley hade rätt till den del av DLA som avser ”vård” enligt artikel 22 i ovannämnda förordning, eftersom hon, i den mån som hon var försäkrad mot riskerna kopplade till ålderdomen genom inbetalningarna av socialförsäkringsavgifter, var anställd i den mening som avses i artikel 1 a i nämnda förordning.

24 Court of Appeal (England & Wales) (appellationsdomstol för England & Wales, Förenade kungariket) avslog Secretary of States överklagande av Upper Tribunals (domstol i andra instans) avgörande. Secretary of State överklagade till Supreme Court of the United Kingdom (Förenade kungarikets högsta domstol).

25 Denna domstol konstaterade att den del av DLA som avser ”vård” skulle kunna anses utgöra en förmån vid invaliditet i den mening som avses i förordning nr 1408/71, vilken enligt artikel 10 i förordningen kan medföras till en annan medlemsstat. De förmåner som räknas upp i denna bestämmelse utmärks

huvudsakligen av att de betalas ut under en längre tid eller utgör engångsutbetalningar som gäller bestående tillstånd. För det fall detta bidrag däremot ska betraktas som en förmån vid sjukdom, uppkommer frågan huruvida definitionen av ”anställd” i artikel 1 a ii i förordningen även är tillämplig på bestämmelserna i kapitel 1 i avdelning III i nämnda förordning om sjukdom. Det vore i detta hänseende inte logiskt att betrakta personer som inte är aktiva i ekonomiskt hänseende som arbetstagare vilka ska behandlas förmånligare är personer som aktivt söker arbete.

26 Eftersom Linda Tolley behöll sin eventuella rätt till ålderspension enligt Förenade kungarikets lagstiftning efter flytten till Spanien, önskar den hänskjutande domstolen dessutom få klarhet i huruvida uttrycket ”för vilken lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla” i artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 avser all lagstiftning i en medlemsstat eller enbart medlemsstatens lagstiftning avseende den berörda förmånen. För det fall endast sistnämnda lagstiftning avses anser nämnda domstol att det finns skäl att fråga sig huruvida punkt 19 c i rubrik O i bilaga VI till förordningen, i vilken den tidpunkt vid vilken Förenade kungarikets lagstiftning upphör att gälla preciseras, avser det faktiska erhållandet av förmånen eller enbart själva rätten till den. En annan fråga som uppkommer är huruvida Förenade kungariket enligt punkt 20 i samma rubrik är skyldig att betala ut den del av DLA som avser ”vård” i enlighet med bestämmelserna i kapitel 1 i avdelning III i nämnda förordning.

27 Mot denna bakgrund beslutade Supreme Court of the United Kingdom (Förenade kungarikets högsta domstol) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Är den del i DLA som avser ’vård’ korrekt klassificerad som en förmån vid invaliditet snarare än en förmån vid sjukdom med avseende på förordning nr 1408/71?

2) a) Upphör en person, som inte längre har rätt till [den del av DLA som avser ’vård’] i enlighet med nationell rätt i Förenade kungariket, eftersom hon har bosatt sig i en annan medlemsstat, och som helt har slutat förvärvsarbeta före utflyttningen, men som fortsätter att vara försäkrad mot ålderdom genom socialförsäkringssystemet i Förenade kungariket, att omfattas av lagsstiftningen i Förenade kungariket i enlighet med artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71?

b) Fortsätter en sådan person, under alla omständigheter, att omfattas av lagstiftningen i Förenade kungariket, med beaktande av punkt 19 c i rubrik O i bilaga VI till förordning nr 1408/71?

c) Om denna person har upphört att omfattas av Förenade kungarikets lagstiftning i den mening som avses i artikel 13.2 f, är då Förenade kungariket tvunget, eller har det endast möjlighet, att i enlighet med punkt 20 i rubrik O i bilaga VI till denna förordning, tillämpa bestämmelserna i kapitel 1 i avdelning III till förordningen med avseende på henne?

3)

a) Är den vida definitionen av en anställd person i domen av den 7 juni 2005, Dodl och Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364), tillämplig avseende artiklarna 19–22 i förordning nr 1408/71, när personen helt har slutat förvärvsarbeta innan denne flyttade till en annan medlemsstat, oberoende av den åtskillnad som görs i kapitel 1 i avdelning III mellan, å ena sidan, anställda och egenföretagare och, å andra sidan, arbetslösa personer?

b) Om denna definition är tillämplig, har en sådan person då rätt att medföra förmånen i enlighet med antingen artikel 19 eller artikel 22 i förordning nr 1408/71? Syftar artikel 22.1 b till att förhindra att en sökandes rätt till den del av DLA som avser ’vård’ vägras denne genom ett bosättningskrav som införts i nationell lagstiftning avseende bosättning i en annan medlemsstat?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Fråga 1

28 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 för att få klarhet i huruvida en förmån såsom den del av DLA som avser ”vård” utgör en förmån vid sjukdom eller en förmån vid invaliditet i den mening som avses i förordning nr 1408/71.

Huruvida tolkningsfråga 1 kan tas upp till prövning

29 Förenade kungarikets regering har gjort gällande att tolkningsfråga 1 inte kan tas upp till prövning dels med anledning av att den inte diskuterades vid den hänskjutande domstolen, dels med anledning av att den är identisk med en fråga som ställdes i det mål som resulterade i domen av den 18 oktober 2007, kommissionen/parlamentet och rådet (C-299/05, EU:C:2007:608).

30 Vad avser det första skälet till att begäran om förhandsavgörande inte kan prövas enligt nämnda regering ska det noteras att en nationell domstol enligt artikel 267 FEUF har en mycket vittgående möjlighet att hänskjuta en fråga till EU-domstolen, om den bedömer att det i ett mål som pågår inför den har uppkommit frågor som kräver ett avgörande avseende tolkningen eller giltigheten av bestämmelser i unionsrätten för att den ska kunna döma i målet. De nationella domstolarna har således en möjlighet, och i förekommande fall en skyldighet, att begära förhandsavgörande så snart de, antingen på eget initiativ eller på begäran av parterna i målet, finner att saken i målet rör en fråga som avses i första stycket i denna artikel. Därmed hindrar den omständigheten att parterna i det nationella målet inte har väckt någon unionsrättslig fråga inför den nationella domstolen inte att det begärs förhandsavgörande från EU-domstolen (dom av den 15 januari 2013, Križan m.fl., C-416/10, EU:C:2013:8, punkterna 64 och 65 samt där angiven rättspraxis).

31 Begäran om förhandsavgörande vilar nämligen på en dialog mellan domstolar. Denna dialog kommer endast till stånd om den nationella domstolen finner att det är relevant och nödvändigt att framställa en sådan begäran (dom av den 15 januari 2013, Križan m.fl., C-416/10, EU:C:2013:8, punkt 66).

32 Även om det kan ligga i intresset av god rättskipning att en tolkningsfråga ställs först efter ett kontradiktoriskt förfarande, ingår inte förekomsten av ett kontradiktoriskt förfarande bland de villkor som ska vara uppfyllda för att det förfarande som föreskrivs i artikel 267 FEUF ska kunna tillämpas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 mars 1994, Eurico Italia m.fl., C-332/92, C-333/92 och C-335/92, EU:C:1994:79, punkt 11).

33 Av övervägandena ovan följer att den omständigheten att parterna i ett mål inte tidigare vid nationell domstol har diskuterat en fråga som gäller unionsrätt inte hindrar att en sådan fråga hänskjuts till EU-domstolen.

34 Vad avser det andra skälet till att begäran om förhandsavgörande inte kan prövas ska det erinras om att de nationella domstolarna, även om det redan finns rättspraxis från domstolen som avgör den aktuella rättsfrågan, är fullt fria att vända sig till domstolen, om de finner det lämpligt, utan att den omständigheten att de bestämmelser vars tolkning har begärts redan har tolkats av domstolen leder till att domstolen hindras från att meddela ett nytt avgörande (dom av den 17 juli 2014, Torresi, C-58/13 och C-59/13, EU:C:2014:2088, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

35 Mot denna bakgrund kan den tolkningsfråga 1 prövas i sak.

Prövning i sak

36 Det ska inledningsvis fastställas huruvida Linda Tolleys situation omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71.

37 I artikel 2.1 i denna förordning anges att den ska gälla anställda, egenföretagare och studerande som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i en medlemsstat eller är statslösa eller flyktingar bosatta inom en medlemsstats territorium samt deras familjemedlemmar och efterlevande.

38 Enligt domstolens praxis är en person ”anställd” i den mening som avses i förordning nr 1408/71 då han är obligatoriskt eller genom en frivillig fortsättningsförsäkring försäkrad, om så bara mot en enda risk, enligt ett allmänt eller särskilt system för social trygghet som anges i artikel 1 a i förordning nr 1408/71, oberoende av om ett anställningsförhållande föreligger (dom av den 10 mars 2011, Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

39 Den hänskjutande domstolen och Förenade kungarikets regering har emellertid gjort gällande att Linda Tolleys situation omfattas av artikel 1 a ii andra strecksatsen i förordning nr 1408/71, eftersom alla som är bosatta i medlemsstaten har rätt till den del av DLA som avser ”vård”, oberoende av om de är anställda eller inte. Då det i denna bestämmelse hänvisas till bilaga I till förordningen kunde Linda Tolley endast betecknas ”arbetstagare” om hon uppfyllde villkoren i den brittiska lagstiftningen. Denna lagstiftning avser emellertid endast personer som utövar avlönad verksamhet.

40 I förevarande fall följer det av de handlingar som ingetts till domstolen att Linda Tolley, under åren 1967–1993, var försäkrad i Förenade kungariket mot risker kopplade till ålderdom genom det socialförsäkringssystem som omfattar alla personer som är bosatta i landet. Det har inte bestritts att hon genom det sätt på vilket detta system administreras eller finansieras kunde identifieras som ”anställd”. Då Linda Tolley på detta sätt var försäkrad mot den risk som föreskrivs i artikel 4.1 c i förordning nr 1408/71 ska hon betraktas som arbetstagare i den mening som avses i artikel 1 a ii första strecksatsen i denna förordning.

41 Den omständigheten att Linda Tolley avled innan hon hade uppnått pensionsålder påverkar inte denna slutsats. Frågan huruvida en person tillhör den personkrets på vilken förordning nr 1408/71 är tillämplig är nämligen inte beroende av förverkligandet av försäkringsrisken (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 mars 2011, Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, punkt 30).

42 Domstolen konstaterar följaktligen att en situation som den i det nationella målet omfattas av den personkrets på vilken förordning nr 1408/71 är tillämplig.

43 Det ska vidare erinras om att en förmån ska anses vara en social trygghetsförmån om den beviljas förmånstagaren, utan någon individuell och skönsmässig bedömning av dennes personliga behov, på grundval av en rättsligt definierad situation och då den hänför sig till någon av de risker som uttryckligen anges i artikel 4.1 i förordning nr 1408/71 (dom av den 18 oktober 2007, kommissionen/parlamentet och rådet, C-299/05, EU:C:2007:608, punkt 56 och där angiven rättspraxis).

44 I enlighet med artikel 4.1 a och b i denna förordning gäller förordningen all lagstiftning om grenar av social trygghet som avser förmåner vid sjukdom och förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

45 För att skilja mellan de olika slagen av sociala trygghetsförmåner ska den risk som täcks av varje förmån beaktas (dom av den 18 juli 2006, De Cuyper, C-406/04, EU:C:2006:491, punkt 27).

46 Det huvudsakliga syftet med förmåner som beviljas på objektiva grunder och på grundval av en rättsligt definierad situation och som syftar till att förbättra de vårdbehövande personernas hälsotillstånd och livssituation är emellertid att komplettera förmåner enligt sjukförsäkringen och de måste betraktas som ”förmåner vid sjukdom” i den mening som avses i artikel 4.1 a i förordning nr 1408/71 (dom av den 5 mars 1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, punkterna 23–25, och dom av den 18 oktober 2007, kommissionen/parlamentet och rådet, C-299/05, EU:C:2007:608, punkt 61 och där angiven rättspraxis).

47 Vad avser den del av DLA som avser ”vård” följer det av de uppgifter som har lämnats av den hänskjutande domstolen att denna kontantförmån är en icke avgiftsfinansierad förmån, vilken beviljas oberoende av nivån på mottagarens inkomster, och har till syfte att täcka de extra kostnader som kan uppstå när en person är oförmögen eller praktiskt taget oförmögen att gå.

48 Beviljandet av nämnda förmån beror inte på en individuell prövning av sökandens personliga behov och den görs på grundval av objektiva kriterier, såsom att den berörda personen inte kan laga mat åt sig själv, vilka definieras i 1992 års lag.

49 Det har heller inte bestritts att den förmån som är i fråga i det nationella målet har samma egenskaper och syfte som den DLA som var i kraft vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i det mål som gav upphov till domen av den 18 oktober 2007, kommissionen/parlamentet och rådet (C-299/05, EU:C:2007:608).

50 I punkt 65 och följande punkter i denna dom fastställde domstolen emellertid att detta bidrag, även om det inte huvudsakligen syftade till att komplettera en sjukförsäkringsförmån, med undantag för den del som avsåg ”rörlighet”, skulle anses utgöra en förmån vid sjukdom i den mening som avses i förordning nr 1408/71.

51 Under dessa omständigheter utgör den förmån som är i fråga i det nationella målet en förmån vid sjukdom i den mening som avses i förordning nr 1408/71.

52 Denna slutsats påverkas inte av den hänskjutande domstolens argument att det bidrag som är i fråga i det nationella målet skulle kunna betecknas som förmån vid invaliditet med anledning av att det är besläktat med de förmåner som räknas upp i artikel 10.1 i förordning nr 1408/71, däribland bland annat kontantförmåner vid invaliditet, vilka huvudsakligen utmärks av att de betalas ut under en längre tid eller utgör engångsutbetalningar som gäller bestående tillstånd.

53 Det faktum att nedsättning av funktionsförmågan ska föreligga under avsevärd tid för att den del av DLA som avser ”vård” ska kunna beviljas ändrar nämligen inte syftet med detta bidrag, vilket är att förbättra livet för vårdberoende personer (se, analogt, dom av den 18 oktober 2007, kommissionen/parlamentet och rådet, C-299/05, EU:C:2007:608, punkt 63).

54 Domstolen har för övrigt fastställt att sådana förmåner som de som är i fråga i det nationella målet, vilka avser risken för vårdberoende, måste likställas med förmåner vid sjukdom i den mening som avses i artikel 4.1 a i förordning nr 1408/71, trots att de till skillnad från förmåner vid sjukdom i strikt mening i princip inte kan betalas ut under en kortare tid och att de, särskilt genom det sätt på vilket de tillämpas, kan uppvisa särdrag som efter omständigheterna innebär att de även i viss mån liknar grenarna invaliditet och ålderdom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 juni 2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, punkterna 47 och 48).

55 Med beaktande av vad som anförts ovan ska fråga 1 besvaras enligt följande. En sådan förmån som den del av DLA som avser ”vård” utgör en förmån vid sjukdom i den mening som avses i förordning nr 1408/71.

Fråga 2 a och b

56 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 2 a och b, för att få klarhet i huruvida artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 ska tolkas så, att den omständigheten att en person har rätt till ålderspension på grundval av avgifter vilka inbetalats till en medlemsstats socialförsäkringssystem under en viss period innebär att nämnda medlemsstats lagstiftning inte därefter kan upphöra att gälla för denna person. Om svaret på denna fråga är nekande önskar den hänskjutande domstolen få klarhet i vid vilken tidpunkt som Förenade kungarikets lagstiftning upphörde att gälla för Linda Tolley med beaktande av att hon fortsatte att motta den del av DLA som avser ”vård” fram till år 2007, trots att hon enligt nämnda lagstiftning hade förlorat rätten till nämnda förmån till följd av flytten till Spanien under år 2002.

57 Det ska noteras att förordning nr 1408/71 inte innebär att det inrättas ett gemensamt system för social trygghet. De skilda nationella systemen får bestå, då förordningen har till enda syfte att säkerställa samordning mellan de nationella systemen. Att de skilda systemen får bestå ger upphov till olika krav gentemot olika institutioner i förhållande till vilka förmånsmottagaren har direkta rättigheter med stöd av antingen enbart nationell rätt eller nationell rätt vid behov kompletterad av unionsrätten (dom av den 21 februari 2013, Chuck, C-619/11, EU:C:2013:92, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

58 Bestämmelserna i avdelning II i nämnda förordning, vari artikel 13 ingår, utgör ett fullständigt och enhetligt system för kollisionsnormer. Syftet med dessa bestämmelser är inte enbart att förhindra att olika nationella lagstiftningar tillämpas samtidigt med de komplikationer som kan följa härav, utan också att förhindra att de personer som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71 berövas skydd på området för social trygghet i avsaknad av lagstiftning som är tillämplig på dem (dom av den 11 juni 1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, punkt 28).

59 När en person ingår i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71 enligt definitionen i artikel 2 i samma förordning, är regeln i artikel 13.1 i förordningen om att lagstiftningen i endast en av medlemsstaterna ska gälla sålunda i princip tillämplig. Den tillämpliga nationella lagstiftningen bestäms i enlighet med bestämmelserna i avdelning II i förordningen (dom av den 19 mars 2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, punkt 47).

60 Vad avser bestämmelserna i artikel 13.2 i samma förordning har de till enda syfte att reglera vilken nationell lagstiftning som är tillämplig på de personer som befinner sig i en situation som avses i punkt a–f (dom av den 11 juni 1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, punkt 29).

61 Vad särskilt gäller artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 ska det erinras om att tillämpningen av den bestämmelsen förutsätter att en medlemsstats lagstiftning upphör att gälla (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 mars 2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, punkt 51).

62 Det finns emellertid inget i lydelsen av nämnda bestämmelse som antyder att den omständigheten att en person har förvärvat rätt till ålderspension på grundval av avgifter vilka har inbetalats till en medlemsstats socialförsäkringssystem under en viss period innebär att nämnda medlemsstats lagstiftning inte därefter kan upphöra att gälla för denna person.

63 Med beaktande av att förvärv av rätt till ålderspension är den normala följden av utövande av yrkesverksamhet skulle artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 förlora sin betydelse om en person inte kunde omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat än den i vilken personen för första gången hade förvärvat sådana rättigheter.

64 Vad avser de villkor under vilka en medlemsstats lagstiftning upphör att gälla för en person ska det erinras om att dessa inte anges i artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71. Det ankommer sålunda på varje medlemsstat att i sin nationella lagstiftning ange dessa villkor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 mars 2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, punkt 51).

65 Såsom det har preciserats i artikel 10b i rådets förordning (EEG) nr 574/72 av den 21 mars 1972 om tillämpningen av förordning nr 1408/71 (EGT L 74, 1972, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 106), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2195/91 av den 25 juni 1991 (EGT L 206, 1991, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 46), fastställs den dag och de villkor under vilka en medlemsstats lagstiftning upphör att gälla för en person som avses i artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 i enlighet med bestämmelserna i den lagstiftningen.

66 Vid fastställandet av den tidpunkt vid vilken en medlemsstats lagstiftning upphör att gälla för en person ska dessutom, vid behov, även bestämmelserna i bilaga VI till sistnämnda förordning beaktas. Dessa bestämmelser innehåller särskilda regler för tillämpningen av vissa medlemsstaters lagstiftningar.

67 Med beaktande av att Linda Tolleys inbetalningar till Förenade kungarikets socialförsäkringssystem upphörde år 1993 och att hon slutade förvärvsarbeta och lämnade denna medlemsstat år 2002, ankommer det på den hänskjutande domstolen att undersöka huruvida dessa omständigheter, med tillämpning av lagstiftningen i nämnda medlemsstat, ledde till att Linda Tolley upphörde att vara ansluten till och omfattas av detta system.

68 Samma sak gäller med avseende på den omständigheten att Linda Tolley fortsatte att ta emot utbetalningar på grundval av den del av DLA som avser ”vård” fram till år 2007, trots att hon enligt Förenade kungarikets lagstiftning hade förlorat rätten till denna förmån till följd av flytten till Spanien under år 2002.

69 Med beaktande av vad som anförts ovan ska fråga 2 a och b besvaras enligt följande. Artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 ska tolkas så, att den omständigheten att en person har förvärvat rätt till ålderspension på grundval av avgifter vilka har inbetalats till en medlemsstats socialförsäkringssystem under en viss period inte innebär att nämnda medlemsstats lagstiftning inte därefter kan upphöra att gälla för denna person. Det ankommer på den nationella domstolen att, med beaktande av omständigheterna i det mål som anhängiggjorts vid den och av tillämplig nationell rätt, fastställa vid vilken tidpunkt denna lagstiftning upphörde att gälla för nämnda person.

Fråga 2 c och fråga 3

70 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 2 c och fråga 3 vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 19.1 och/eller artikel 22.1 b i förordning nr 1408/71 ska tolkas så, att de utgör hinder för att rätten till ett bidrag som det som är i fråga i det nationella målet i en medlemsstats lagstiftning villkoras med ett sådant krav på bosättning och vistelse som föreskrivs i section 71.6 i 1992 års lag.

71 Det ska genast noteras att artikel 19 i denna förordning, som har rubriken ”Bosättning i en annan medlemsstat än den behöriga staten – Allmänna regler”, ger anställda och egenföretagare liksom deras familjemedlemmar, som är bosatta inom en annan medlemsstats territorium och vilkas hälsa är sådan att de måste behandlas i den medlemsstat där de är bosatta, en rätt att på den behöriga statens bekostnad erhålla vårdförmåner från institutionen på bosättningsorten (dom av den 16 juli 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, punkt 42).

72 Såsom generaladvokaten i sak angav i punkt 84 i sitt förslag till avgörande avser denna bestämmelse följaktligen enbart den situationen i vilken en arbetstagare, som ansöker vid den behöriga institutionen i en medlemsstat om en förmån vid sjukdom, vid tidpunkten för ansökan är bosatt i en annan medlemsstat.

73 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att Linda Tolley fortfarande var bosatt i Förenade kungariket när hon ansökte vid de behöriga institutionerna i denna medlemsstat om den del av DLA som avser ”vård”. Det är därmed uppenbart att hennes situation inte omfattades av nämnda artikel 19.

74 Vad vidare avser artikel 22.1 b i förordning nr 1408/71 gäller denna bestämmelse främst situationen då en anställd eller egenföretagare under en sjukdom flyttar till en annan medlemsstat än den där den behöriga institutionen är belägen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 juli 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, punkt 45).

75 Det ska följaktligen prövas huruvida Linda Tolleys situation omfattas av nämnda artikel 22.1 b.

76 Förenade kungarikets regering har gjort gällande att begreppet ”arbetstagare”, vilket används i denna bestämmelse, enbart avser personer vilka, till skillnad från Linda Tolley, inte definitivt har upphört att förvärvsarbeta.

77 Detta resonemang kan inte godtas.

78 I detta hänseende ska noteras att enligt artikel 1 i förordning nr 1408/71 ska beteckningarna i denna bestämmelse, däribland beteckningarna ”anställda” och ”egenföretagare”, ”i denna förordning använd[a]s … med de betydelser som [d]är anges”, utan att något undantag föreskrivs med avseende på vissa bestämmelser i förordningen.

79 Det följer emellertid av punkterna 38–40 ovan att Linda Tolley ska betraktas som ”arbetstagare”, i den mening som avses i artikel 1 a ii första strecksatsen i samma förordning, och detta oberoende av om hon definitivt har upphört att förvärvsarbeta.

80 Det ska dessutom noteras att domstolen redan har fastställt att med hänvisningen till ”arbetstagare” i artikel 22.1 i förordning nr 1408/71 avser förordningen inte att begränsa bestämmelsens tillämpningsområde till yrkesverksamma arbetstagare i förhållande till icke yrkesverksamma arbetstagare (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 maj 1979, Pierik, 182/78, EU:C:1979:142, punkt 7).

81 Förenade kungarikets regering har vidare gjort gällande att Förenade kungarikets lagstiftning upphörde att gälla för Linda Tolley när hon flyttade till Spanien och att hon, med tillämpning av artikel 13.2 f i denna förordning, omfattades av lagstiftningen i sistnämnda medlemsstat. Det är följaktligen Konungariket Spanien som är behörig stat, i den mening som avses i artikel 22.1 b i förordningen.

82 I detta hänseende följer det av artikel 1 o i jämförd med artikel 1 q i förordning nr 1408/71 att med begreppet ”behörig stat” avses bland annat den medlemsstat där den institution befinner sig till vilken arbetstagaren är ansluten vid tidpunkten för ansökan om förmåner.

83 Det följer dessutom av systematiken i artikel 22.1 i förordning nr 1408/71, den bestämmelse som anger villkoren för att förmåner som en arbetstagare enligt lagstiftningen i den behöriga staten har rätt till ska fortsätta att betalas ut bland annat vid en flytt till ”en annan medlemsstats territorium”, att det i ett sådant fall inte råder någon tvekan om att den medlemsstat som var behörig att bevilja dessa förmåner före flytten utgör ”behörig stat”, i den mening som avses i denna bestämmelse.

84 Vad gäller målet vid den nationella domstolen följer det av beslutet om hänskjutande att vid den tidpunkt då Linda Tolley ansökte om DLA vid de behöriga institutionerna i Förenade kungariket var hon ansluten till denna medlemsstats socialförsäkringssystem. Detta innebär att även om lagstiftningen i nämnda medlemsstat därefter upphörde att gälla för henne, i den mening som avses i artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, är det Förenade kungariket som är ”behörig stat”, i den mening som avses i artikel 22.1 b i förordningen.

85 Denna tolkning stöds av punkt 20 i rubrik O i bilaga VI till förordning nr 1408/71, i vilken det föreskrivs att ”den omständigheten att en person har blivit omfattad av en annan medlemsstats lagstiftning i enlighet med förordningens artikel 13.2 f … skall inte hindra” bland annat att ”Förenade kungariket som behörig stat på denna person tillämpar de bestämmelser som avser anställda eller egenföretagare i förordningens avdelning III kapitel 1 … om han kvarstår som anställd eller egenföretagare i förhållande till dessa bestämmelser och i denna egenskap senast var försäkrad enligt Förenade kungarikets lagstiftning”. I denna bestämmelse föreskrivs nämligen uttryckligen att Förenade kungariket kan förbli behörig stat i den mening som avses i bestämmelserna i kapitel 1 i avdelning III i nämnda förordning för det fall dess lagstiftning upphör att gälla för arbetstagaren, i den mening som avses i artikel 13.2 f i samma förordning.

86 Domstolen konstaterar följaktligen att en situation som den i det nationella målet omfattas av tillämpningsområdet för artikel 22.1 b i förordning nr 1408/71.

87 I denna bestämmelse anges nämligen att en anställd eller egenföretagare som uppfyller villkoren i lagstiftningen i den behöriga staten har rätt till kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen efter att ha flyttat till en annan medlemsstats territorium.

88 Förenade kungarikets regerings argument att uttrycket ”som uppfyller villkoren i den behöriga statens lagstiftning” ger medlemsstaterna rätt att uppställa ett krav på bosättning för utbetalning av de kontantförmåner som avses i nämnda bestämmelse kan inte godtas. Såsom generaladvokaten anförde i punkt 119 i sitt förslag till avgörande, med hänvisning till generaladvokat Jacobs förslag till avgörande i målet Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613), skulle en sådan tolkning, genom att tillåta att den rätt som tillerkänns enligt artikel 22.1 b i förordning nr 1408/71 kunde upphävas genom ett nationellt krav på bosättning, innebära att denna bestämmelse helt förlorade sitt syfte.

89 Av detta följer att nämnda artikel 22.1 b utgör hinder för att en behörig stat uppställer ett krav på bosättning och vistelse på statens territorium såsom ett villkor för att behålla en förmån som den som är i fråga i det nationella målet.

90 Det ska emellertid noteras att samma bestämmelse såsom ett villkor för att få medföra en förmån som den som är i fråga i det nationella målet utomlands kräver att arbetstagaren har ansökt om och beviljats tillstånd av den behöriga institutionen att flytta till en annan medlemsstats territorium.

91 Såsom följer av artikel 22.2 första stycket i förordning nr 1408/71 får detta tillstånd endast vägras om det är klarlagt att en flyttning skulle vara skadlig för personens hälsotillstånd eller försvåra läkarvården.

92 Såsom generaladvokaten anförde i punkterna 124–126 i sitt förslag till avgörande är medlemsstaterna enligt denna bestämmelse emellertid inte skyldiga att använda sig av artikel 22.1 b i förordningen när en arbetstagare har flyttat till en annan medlemsstats territorium utan att tillstånd har beviljats av den behöriga institutionen.

93 Med beaktande av vad som anförts ovan ska fråga 2 c och fråga 3 besvaras enligt följande. Artikel 22.1 b i förordning nr 1408/71 ska tolkas så, att den utgör hinder för att rätten till ett bidrag som det som är i fråga i det nationella målet i den behöriga statens lagstiftning villkoras med ett krav på bosättning och vistelse på denna medlemsstats territorium. Artikel 22.1 b och 22.2 i denna förordning ska tolkas så, att en person som befinner sig i en situation som den i det nationella målet behåller rätten att uppbära de förmåner som avses i denna bestämmelse efter en flytt till en annan medlemsstat än den behöriga staten på villkor att personen har beviljats tillstånd härför.

Rättegångskostnader

94 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) En sådan förmån som den del av invalidpensionen (*disability living allowance*) som avser ”vård” utgör en förmån vid sjukdom i den mening som avses i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996, i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 307/1999 av den 8 februari 1999.

2) Artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt förordning nr 118/97, i dess lydelse enligt förordning nr 307/1999, ska tolkas så, att den omständigheten att en person har förvärvat rätt till ålderspension på grundval av avgifter vilka har inbetalats till en medlemsstats socialförsäkringssystem under en viss period inte innebär att nämnda medlemsstats lagstiftning inte därefter kan upphöra att gälla för denna person. Det ankommer på den nationella domstolen att, med beaktande av omständigheterna i det mål som anhängiggjorts vid den och av tillämplig nationell rätt, fastställa vid vilken tidpunkt denna lagstiftning upphörde att gälla för nämnda person.

3) Artikel 22.1 b i förordning nr 1408/71, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt förordning nr 118/97, i dess lydelse enligt förordning nr 307/1999, ska tolkas så, att den utgör hinder för att rätten till ett bidrag som det som är i fråga i det nationella målet i den behöriga statens lagstiftning villkoras med ett krav på bosättning och vistelse på denna medlemsstats territorium.

Artikel 22.1 b och 22.2 i förordning nr 1408/71, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt förordning (EG) nr 118/97, i dess lydelse enligt förordning nr 307/1999, ska tolkas så, att en person som befinner sig i en situation som den i det nationella målet behåller rätten att uppbära de förmåner som avses i denna bestämmelse efter en flytt till en annan medlemsstat än den behöriga staten på villkor att personen har beviljats tillstånd härför.

Underskrifter